

Overdenking over Joh.21:7 gehouden bij het Avondmaal in Nij Tjaerda op 9 september 2018

(lezing: Joh.21:1-14)

Gemeente van Christus,

In mijn boekenkast staat een oud boekje, dat als titel heeft: Domineestypen. Het is vertaald uit het Engels, en heeft oude, wat vergeelde bladzijden. De Nederlandse vertaling stamt uit 1899. Maar toch is het nog steeds interessant om het te lezen. Want de schrijver laat in dit boekje zien hoeveel verschillende soorten dominees er zijn. Je hebt populaire predikanten, die zich thuis voelen op de kansel van een grote kerk, maar je hebt ook mensen van de studeerkamer. Je hebt dominees die zich onder het volk bewegen, maar er zijn er ook, dat zijn echte organisatoren. Je hebt felle karakters, maar er zijn er ook met een heel zacht en kwetsbaar gemoed.

Dat was toen zo, en dat is nog steeds zo. En je zou ook zo'n boekje kunnen schrijven over gemeentelieden, want daar is een hele variatie aan geloofstypen. Soms zijn ze verdeeld over verschillende kerken, omdat ze het bij elkaar niet volhouden, en soms kom je ze tegen in een en dezelfde gemeente.

Daar is op zich niets bijzonders aan. Die karakterverschillen, die kom je ook in de Bijbel al tegen. En in onze tekst van vanmiddag staan er twee van die typen tegenover elkaar. Aan de ene kant staat de leerling die Jezus liefhad - de uitleggers zijn geneigd om aan Johannes te denken. En de ander, dat is Petrus. Maar wat een verschil!

Johannes is de bedachtzame, de denker. En hij is ook de leerling, die de dingen meestal het eerst doorheeft. Maar Petrus, dat is een impulsief, vurig persoon. Die praat nog wel eens voordat hij goed heeft nagedacht, en zo handelt hij soms ook. Dat verschil is heel goed te merken in onze tekst. Ze zitten samen in een vissersboot, als een onbekende hen aanspreekt. En die onbekende blijkt onverwachts veel van vissen te weten, want als ze zijn raad volgen is een mislukt visvangst in een klap een groot succes geworden.

En dan is het Johannes, de bedachtzame, de wetter, die de Heer herkent. Maar hij zegt het, en blijft stil zitten. Als Petrus het doorkrijgt, dankzij Johannes, springt hij pardoos in het water. Eigenlijk is het een dwaze daad, want ze zijn al vlakbij de oever. Er is ook niet een die hem volgt. Waarom doet Petrus dat?

Nu kun je zeggen: dat was nu eenmaal zijn aard. De anderen hebben misschien wel geglimlacht: typisch Petrus. Wie stapte op het water toen Jezus op de zee liep? Petrus. Wie sprak als eerste tegen Jezus uit, dat Hij de Messias was, en wie begon direct daarna de Heer te vermanen toen Hij over het kruis begon? Petrus. Wie weigerde eerst zijn voeten te laten wassen door de Heer, maar wilde vervolgens helemaal in bad? Petrus. En wie beloofde zijn leven voor de Heer te geven, maar verloochende Hem een paar uur later? Petrus. Dat impulsieve, dat zat erin.

Maar in onze tekst is nog iets anders aan de hand. Met zijn sprong in het water wil Petrus iets bewijzen. Hij wil laten zien, hoe lief Hij de Heer heeft. Hij kan niet wachten, hij vergeet de vis en hij vergeet de anderen in de boot, hij wil bij de Heer zijn. Hij wil laten zien, dat het vuur weer in hem brandt. Jezus heeft dat wel in de gaten. Hij zal straks aan de maaltijd aan Petrus vragen: Simon, heb je Mij lief, meer dan de anderen?

Maar er speelt nog iets mee, iets dat nog veel dieper zit. Petrus heeft een schuldig geweten. Hij weet, dat hij tegenover de Heer gefaald heeft, in liefde. Hoe heeft hij het kunnen zeggen: ik ken Hem niet! En nu kun je met een schuldig geweten twee dingen doen. Je kunt de ander die je tekort hebt gedaan ontwijken. Dat gebeurt onder mensen regelmatig. De een ontloopt de ander, omdat hij voelt: ik durf hem niet onder ogen te komen. De verhouding is erdoor verstoord, en die blijft dan ook vaak verstoord.

Maar je kunt ook dan juist naar de ander toegaan. En dat is wat Petrus hier doet. Zijn sprong in het water zegt: Heer, ik heb U nodig. Ik ben zo blij, dat ik U weer mag zien. Petrus' wat overdreven enthousiasme, het is eigenlijk: verhuld schuldgevoel.

Maar Petrus weet: juist dan, dan moet ik naar de Heer. Want bij Hem is vergeving. En die vergeving heb ik nodig, juist om mijn schuldige geweten. Die vergeving heb ik nodig, in het openbaar, voor de ogen van de anderen. Ze moeten zien dat het tussen de Heer en mij weer goed is.

Petrus' sprong in het water, het is in wezen een roep om genade. En dan is hij bij Jezus aan het goede adres. Want om te vergeven is Hij gestorven en opgestaan. Juist Petrus had de opstanding extra nodig. Anders was het geëindigd met zijn misstap, zonder dat het was hersteld. Daarom moet hij naar Jezus. En die vergeving, die zal hij krijgen. De Heer nodigt hem en de anderen uit om samen te eten. Dat is een teken: het is weer goed. Want ook de anderen hadden vergeving nodig. Geen van Jezus' leerlingen vervulde toen Jezus stierf een heldenrol. Jezus zegt: Kom, eet iets. De band wordt hersteld. En even later zal Jezus het ook nog hardop doen tegenover Petrus.

Wat kunnen wij van Petrus leren? Ik denk dit: hoezeer wij de Heer nodig hebben. En nu denk ik niet, dat iemand van ons erover zal denken om in het water te springen, maar het besef: waar de Heer is, daar moeten wij zijn - ik hoop dat dat wel leeft bij ons allemaal. Want er zit hier niet een, die niet op zijn of haar manier genade nodig heeft. Ook wij schieten tekort, in geloof, in liefde, in overgave aan de Heer. Maar daarom moeten we niet wegblijven. Dan moeten we juist bij de Heer zijn!

En hier aan het Avondmaal zegt Hij tegen ons: Kom, eet iets. Een teken: bij Christus is vergeving. En Hij wil ons voeden, kracht geven, genade schenken. Petrus sprong, de anderen kwamen met het schip, en wij, we komen misschien heel rustig. Als we maar komen! Want hoe verschillend we zijn, van karakter, van temperament - Jezus kwam voor ons allemaal. En zijn genadige liefde, het is de redding van ons leven.

Amen.